

KOMISIJA

ODLOČBA KOMISIJE

z dne 16. marca 2004

o shemi za pomoč, ki jo ima Italija namen izvajati za zadrüge, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem, za nadomestilo škode, ki jo je povzročila bolezen modrikastega jezika – člen 5 Zakona dežele Sardinija z dne 17. novembra 2000

(notificirano pod dokumentarno številko K(2004) 471)

(Besedilo v italijanskem jeziku je edino verodostojno)

(2005/906/ES)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE –

(3) S pismom z dne 2. februarja 2001 je Komisija obvestila Italijo o svojem sklepu, da sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe ES v zvezi z zadevno pomočjo.

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropskih skupnosti in zlasti prvega pododstavka člena 88(2) Pogodbe,

(4) Sklep Komisije o sprožitvi postopka je bil objavljen v *Uradnem listu Evropskih skupnosti* ⁽²⁾. Komisija je povabila zadevne strani k predložitvi pripomb v zvezi z zadevnim ukrepom.

po pozivu zadevnih strani k predložitvi pripomb v skladu z navedenim členom,

ob upoštevanju naslednjega:

I. POSTOPEK

(1) S pismom z dne 24. novembra 2000, vpisanim v evidenco 28. novembra 2000, je stalno predstavništvo Italije pri Evropski uniji v skladu s členom 88(3) Pogodbe obvestilo Komisijo glede Zakona dežele Sardinija št. 22 z dne 17. novembra 2000 ⁽¹⁾ o ukrepih za pomoč rejcem v boju proti bolezni živali, imenovani bolezen modrikastega jezika (v nadaljevanju „Zakon dežele Sardinija št. 22/2000“). Člen 10 Zakona določa, da mora nekatere oblike pomoči odobriti Komisija v okviru postopka iz členov 87 in 88 Pogodbe.

(5) V istem sklepu je Komisija dovolila pomoč iz členov 2, 3 in 4 Zakona št. 22/2000, ker meni, da izpolnjujejo vse potrebno, da se ta pomoč šteje kot pomoč za pospeševanje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti v skladu s členom 87(3)(c) Pogodbe.

(6) Italijanski organi niso predložili nobene pripombe v zvezi z zadevnimi ukrepi. Komisija ni prejela nobenih pripomb drugih zadevnih strani.

(2) S pismom z dne 15. decembra 2000, vpisanim v evidenco 19. decembra 2000, je stalno predstavništvo Italije v Evropski uniji predložilo Komisiji dodatne podatke, ki jih je zahtevala s pismom z dne 13. decembra 2000.

II. OPIS

(7) Pomoč temelji na členu 5 Zakona dežele Sardinije št. 22/2000 o ukrepih v korist zadrug, ki se ukvarjajo s predelavo in trženjem, za nadomestilo škode, ki jo je povzročila bolezen modrikastega jezika.

⁽¹⁾ Zakon je sprejel Deželni svet Sardinije 25. oktobra 2000 in je bil objavljen v *Uradnem listu dežele Sardinija* št. 36 z dne 25. novembra 2000.

⁽²⁾ UL C 327, 22.11.2001, str. 5.

- (8) Avgusta 2000 se je na Sardiniji pri ovcah pojavila bolezen modrikastega jezika in se razširila po celotnem otoku kljub ukrepom, ki so jih sprejeli javni organi. Širjenje bolezni so olajšale podnebne razmere (vroče in suho vreme). V boju proti boleznim živali so italijanski organi za zdravstveno varstvo 28. avgusta 2000 prepovedali premik domačih in divjih prežvekovalcev, ki izvirajo ali prihajajo s Sardinije (vključno s spermo, jajčeci in zarodki), v druge dele države in druge države članice Evropske unije. Poleg tega je bila odrejena prepoved premika navedenih živali iz pokrajine Cagliari v preostale dele dežele in obveznost, da veterinarske službe drugih dežel izvajajo klinične preglede v podjetjih, kamor so bile pred manj kot dvema mesecema pripeljane ovce s Sardinije. Deželni organi so sprejeli tudi Uredbo št. 34 z dne 5. septembra 2000 o nujnih predpisih za nadzor bolezni modrikastega jezika⁽¹⁾, ki na celotnem ozemlju Sardinije prepoveduje selitve podjetij, ki se ukvarjajo z vzrejo ovc, koz, goveda, bivolov in divjih vrst živali. Uredba je določila tudi obvezen boj proti mrčesu, ki prenaša malarijo. 16. oktobra 2000 so deželni organi za zdravstveno varstvo sprejeli načrt za boj proti bolezni modrikastega jezika na Sardiniji in njeno izkoreninjenje, 25. oktobra 2000 je deželni svet Sardinije sprejel Zakon št. 22/2000 o ukrepih za pomoč rejcem v boju proti bolezni živali, imenovani bolezen modrikastega jezika, ki je bil pozneje predložen Komisiji v pregled skladnosti s členi 87, 88 in 89 Pogodbe. Ukrepi iz členov 2, 3 in 4 Zakona št. 22/2000 so združljivi s skupnim trgom⁽²⁾. Komisija se je odločila, da sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe v zvezi s pomočjo iz člena 5 navedenega zakona.
- (9) Člen 5 Zakona št. 22/2000 dovoljuje deželni upravi, da dodeli pomoč podjetjem in zadrugam s sedežem na Sardiniji, ki se ukvarjajo z zbiranjem, predelavo, pakiranjem in trženjem kmetijskih proizvodov in proizvodov živalskega izvora in ki se jim je oddaja iz pogodbenih ali statutarnih obveznosti zmanjšala za več kot 20 % (prikrajšana kmetijska območja) ali 30 % (druga območja) glede na povprečje zadnjih treh let. Ta pomoč je namenjena za nadomestilo izgub zaradi pomanjkanja surovin za predelavo in je omejena na izgube, povezane z zmanjšanjem oddaje članov.
- (10) Predviden znesek pomoči za leto 2000 je 5 milijard ITL (približno 2 582 280 EUR).
- (11) Komisija se je odločila, da sproži postopek iz člena 88(2) Pogodbe zaradi nekaterih dvomov glede združljivosti zadevne sheme za pomoč s skupnim trgom. Dvomljivo je zlasti dejstvo, da točka 11.4 Smernic ne vsebuje nobene določbe v zvezi z izplačilom odškodnine predelovalnim podjetjem za škodo zaradi bolezni živali.
- Komisija meni, da kljub odločitvi italijanskih organov, da upravičenost do prejemanja pomoči pridržijo za zadruge, ni dokazov za vzročno zvezo med boleznijo (modrikastega jezika) in zmanjšanjem oddaje. Deželo je na primer prizadela zlasti suša (glej pomoč N 745/2000), ki je lahko prispevala k zmanjšanju oddanih količin. Poleg tega so se v nekaterih zadrugah lahko zmanjšale surovine zaradi drugih razlogov, ne zaradi bolezni modrikastega jezika (ali suše).
- (12) V skladu s točko 11.3.8 Smernic, ki omogoča izplačevanje odškodnin kmetom ali organizacijam pridelovalcev, ki jim pripadajo, samo za škodo, ki je nastala zaradi neugodnih vremenskih razmer, teh pravil ni mogoče uporabljati po analogiji za predelovalna podjetja za izgube zaradi bolezni modrikastega jezika. Komisija je na splošno menila, da so živilskopredelovalni obrati dovolj prilagodljivi pri upravljanju virov nabave. To je lahko povzročilo dodatne stroške za surovine in manjšo dobičkonosnost, vendar ne upravičuje neposredne uporabe predpisov, ki se uporabljajo za kmetijsko proizvodnjo.
- (13) Kolikor ni drugih pravnih podlag za preverjanje in morebitno odobritev pomoči iz člena 5 Zakona št. 22/2000, se zdi, da je treba to pomoč obravnavati kot pomoč za tekoče poslovanje ali pomoč živilskopredelovalnim podjetjem za zmanjšanje stroškov, ki jih imajo običajno pri tekočem upravljanju svojih dejavnosti. Takšno pomoč je načeloma treba šteti kot nezdružljivo s skupnim trgom.
- (14) Po odločitvi o sprožitvi postopka iz člena 88(2) Pogodbe italijanski organi niso predložili pripomb službam Komisije.
- (15) V skladu s členom 87(1) Pogodbe je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami.

III. PRAVNA OCENA

⁽¹⁾ Objavljena v Uradnem listu Dežele Sardinije št. 29, 19.9.2000, str. 1958.

⁽²⁾ Sklep SG(01) D/285817 z dne 2. februarja 2001.

- (16) Člen 40 Uredbe Sveta (ES) št. 1254/1999 z dne 17. maja 1999 o skupni ureditvi trga za goveje in telečje meso⁽¹⁾ določa uporabo členov 87, 88 in 89 Pogodbe za proizvodnjo in trgovanje s proizvodi iz Uredbe, razen če v navedeni uredbi ni določeno drugače. Podobno določa Uredba Sveta (ES) št. 2529/2001 z dne 19. decembra 2001 o skupni ureditvi trga za ovčje in kozje meso⁽²⁾, katere člen 23 določa uporabo členov 87, 88 in 89 Pogodbe za proizvodnjo proizvodov in trgovino s proizvodi iz člena 1, razen če v navedeni uredbi ni določeno drugače.
- (17) Člen 5 Zakona št. 22/2000 določa pomoč, namenjeno kmetijskim podjetjem in zadrugam, kot nadomestilo za izgube zaradi pomanjkanja surovin za predelavo, ki je posledica manjše oddaje članov po izbruhu epidemije bolezni modrikastega jezika. Zadevna podjetja in zadruga uživajo gospodarske koristi, ki jih pri izvajanju svojih dejavnosti ne bi nikoli dosegle, in lahko zaradi tega izboljšajo svoj konkurenčni položaj v primerjavi z drugimi kmeti v Skupnosti, ki ne prejemaajo enake pomoči.
- (18) Takšna pomoč vpliva na konkurenčnost in trgovino med državami članicami. Upravičenci se namreč ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo v sektorju (goveje in ovčje meso), ki je predmet trgovine med državami članicami. Leta 2001 je imela Italija 6 932 700 glav goveda, od tega 273 900 na Sardiniji. Isto leto je imela 8 311 400 glav ovc, od tega 3 602 200 na Sardiniji, medtem ko je bilo skupno število koz 1 024 800 glav, od tega 240 000 na Sardiniji.
- (19) Preučeni ukrep zato ustreza opredelitvi državne pomoči iz člena 87(1).
- (20) Prepoved dodelitve državne pomoči ni popolna. Vendar izjeme iz člena 87(2) v zadevnem primeru očitno ne veljajo in jih tudi italijanski organi ne navajajo.
- (21) Člen 87(3)(a) se prav tako ne uporablja, ker pomoč ni namenjena pospeševanju gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjska raven izjemno nizka ali kjer je podzaposlenost velika.
- (22) Glede člena 87(3)(b) pomoč ni namenjena pospeševanju izvedbe pomembnega projekta skupnega evropskega interesa ali odpravljanju resne motnje v gospodarstvu države članice.
- (23) Glede člena 87(3)(d) zadevna pomoč ni namenjena ciljem iz člena.
- (24) Ob upoštevanju vrste priglašene sheme je edino odstopanje, ki ga je mogoče uporabiti, tisto iz člena 87(3)(c). Zato je treba preveriti, ali se za izvajanje predvidenih ukrepov lahko uporabi navedeno odstopanje.
- (25) Ker so italijanski organi zadevni zakon št. 22/2000 pravilno priglasili v skladu s členom 88(3), se pri njegovem vrednotenju uporabljajo predpisi, določeni v Smernicah Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem sektorju⁽³⁾ (v nadaljnjem besedilu „Smernice“). V skladu s točko 23.3 Smernic se Smernice uporabljajo od 1. januarja 2000 za nove oblike državne pomoči, vključno s pomočjo, ki so jo države članice že priglasile in glede katere Komisija še ni odločila.
- (26) V skladu s točko 11.1.1 Smernic državna pomoč kmetijstvu obsega sklop ukrepov, namenjenih varovanju kmetov pred škodo v kmetijski proizvodnji ali škodo na proizvodjalnih sredstvih objektih in nasadih, ki je nastala zaradi nepredvidenih okoliščin, kot so naravne nesreče, slabe vremenske razmere ali izbruhi bolezni živali ali rastlin.
- (27) Videti je torej, da se lahko v primeru škode zaradi bolezni živali izplačajo le nadomestila za izgube, ki jih je utrpela proizvodnja, ne pa za izgube, ki sta jih utrpeli predelava in trženje kmetijskih proizvodov. Poleg tega mora biti pomoč, namenjena nadomestilu za te izgube, združljiva s točko 11.4 Smernic, ki obravnava pomoč, namenjeno boju proti boleznim živali in rastlin.
- (28) Italijanski organi niso izrazili nobene pripombe. Zato Komisija ni prejela dodatnih podatkov, ki bi omogočili opustitev dvomov, nastalih ob sprožitvi postopka iz člena 88(2) Pogodbe v zvezi z zadevno pomočjo.
- (29) Poleg tega italijanski organi niso jasno in nedvoumno dokazali neposredne zveze med zmanjšanjem oddaje članov podjetij ali zadrug zaradi bolezni modrikastega jezika pri ovcah in izgubami dobička v istem obdobju. Brez takšne neposredne zveze bi lahko te izgube povzročili drugi dejavniki, kot so suša, tržna kriza, finančno upravljanje zadevnih podjetij itn. Vsaka pomoč, namenjena nadomestilu takšnih izgub, pomeni zato pomoč za tekoče poslovanje, ki ni združljiva s skupnim trgom v skladu s točko 3.5 Smernic⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ UL L 160, 26.6.1999, str. 21. Uredba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1782/2003 (UL L 270, 21.10.2003, str. 1).

⁽²⁾ UL L 341, 22.12.2001, str. 3.

⁽³⁾ UL C 28, 1.2.2000, str. 2.

⁽⁴⁾ Sodba Sodišča prve stopnje z dne 8. junija 1995 v zadevi *Siemens SA proti Komisiji Evropskih skupnosti*, T-459/1993, Recueil 1995, str. II-1675.

IV. SKLEPNE UGOTOVITVE

- (30) Na podlagi zgoraj navedenega lahko Komisija sklene, da je pomoč iz člena 5 deželnega zakona št. 22/2000 državna pomoč iz člena 87(1) Pogodbe in ni upravičena do odstopanj iz člena 87(3).
- (31) Ker Zakon št. 22/2000, priglašen v skladu s členom 88(3) Pogodbe, v členu 10 določa, da lahko deželni organi izvajajo pomoč iz členov 3, 4 in 5, šele ko jo odobri Evropska komisija, ni treba odrediti vračila pomoči iz člena 5 zgoraj navedenega zakona –

oddaje članov, ni združljiva s skupnim trgov. Navedena pomoč se zato ne sme izvajati.

Člen 2

Italija v dveh mesecih od uradnega obvestila o tej odločbi obvesti Komisijo o ukrepih, ki jih je sprejela za uskladitev s to odločbo.

Člen 3

Ta odločba je naslovljena na Republiko Italijo.

SPREJELA NASLEDNJO ODLOČBO:

V Bruslju, 16. marca 2004

Člen 1

Pomoč Italije iz člena 5 Zakona št. 22 dežele Sardinija za nadomestilo kmetijskim podjetjem in zadrugam za izgube zaradi pomanjkanja surovin za predelavo, ki je posledica manjše

Za Komisijo
 Franz FISCHLER
Član Komisije